

Begroting

Sociaal Domein

2019

gemeente Borsele

INHOUD

1. INLEIDING.....	2
2. INHOUDELIJK AAN DE HAND VAN IV3.....	3
3. FINANCIËEL	13

1. INLEIDING

Hierbij bieden wij u de begroting 2019 aan voor het Sociaal Domein. Sinds 1 januari 2015 hebben we als gemeente de verantwoordelijkheid gekregen voor een aantal nieuwe taken binnen het Sociaal Domein. Onder het Sociaal Domein verstaan we alle taken die we als gemeente hebben vanuit:

- De decentralisatie van delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015).
- De decentralisatie van de zorg voor de jeugd via de Jeugdwet (Jw).
- De Participatiewet vervangt drie wetten die met werk te maken hebben: de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een groot deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong).

Een aantal uitvoerende taken vanuit deze wettelijke verantwoordelijkheden hebben wij belegd bij de afdeling Werk, Inkomen en Zorg (WIZ) van de Gemeenschappelijke Regeling de Bevelanden, de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zeeland en De Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ). Een groot deel voeren wij echter als gemeente lokaal zelf uit. Onze visie hebben we beschreven in de kadernota Sociaal Domein Oosterschelderegio. Vanwege deze grote decentralisatie stellen we zowel een aparte begroting als verantwoording op voor het Sociaal Domein. Wij putten voor deze begroting onder meer uit de informatie van:

- Het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO).
- De IJZ.
- De afdeling WIZ van Gemeenschappelijke Regeling de Bevelanden.
- De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zeeland.
- De Gemeenschappelijke Regeling De Betho.

Ook hebben we rekening gehouden met de aanvullingen vanuit de circulaire. Als ijkpunt hebben we 1 maart 2019 genomen. Ontwikkelingen daarna hebben we niet meegenomen.

In 2019 is het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein (IUSD) opgegaan in het algemene deel van het gemeentefonds. Daarmee gaat het deel uitmaken van de trap-op-trap-af systematiek. Vanaf uitkeringsjaar 2019 houdt de IUSD daarom op te bestaan. Drie onderdelen gaan verder als afzonderlijke integratie-uitkeringen, te weten:

- De integratie-uitkering Wmo onderdeel Beschermd Wonen.
- De integratie-uitkering Jeugd onderdeel Voogdij 18+.
- De integratie-uitkering Participatie onderdelen: voorheen Wajong, Begeleid werken (ex Wsw-regulier en exWsw/Beschut werk) en de Wsw -'oude stijl'.

In het Interbestuurlijk Programma (IBP) staan veel onderdelen benoemd die betrekking hebben op het Sociaal Domein zoals:

- Toekomstig bestendig wonen.
- Merkbaar beter in het sociaal domein.
- Problematische schulden voorkomen en oplossen.
- Nederland en migrant goed voorbereid.

In 2019 komen we met een integraal voorstel over de invulling van het geld dat we ontvangen in het kader van het IBP. Een gemeentebrede werkgroep is hiermee aan de slag gegaan.

De begroting 2019 geeft financieel en inhoudelijk een vooruitblik. In hoofdstuk 2 kijken we inhoudelijk vooruit aan de hand van de IV3¹-categorieën. Daardoor sluit het aan bij het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de gangbare bundeling van taken. Het financiële meerjarenperspectief hebben we onder hoofdstuk 3 in beeld gebracht.

¹ Informatie voor Derden (IV3). Dit is een informatiesysteem. Hierin staat welke financiële informatie de gemeente, provincie en gemeenschappelijke regeling moet verstrekken. En op welke manier. De afnemers van deze financiële informatie zijn onder meer de financiële toezichthouder, de Europese Unie, het ministerie van BZK en het CBS.

2. INHOUDELIJK AAN DE HAND VAN IV3

Inleiding

In 2015 heeft het Rijk een indeling voor de IV3-categorieën opgesteld. Hierop hebben wij steeds gerapporteerd. Per 2017 is deze indeling veranderd. Het Rijk verwacht van ons dat wij rapporteren op IV3-categorie. In tabel A staat de nieuwe indeling. Daarna beschrijven we de ontwikkelingen per IV3-categorie. We lichten toe daar waar ontwikkelingen zijn te melden, zowel inhoudelijk als uitgedrukt in cijfers.

<i>Tabel A IV3-categorieën</i>	<i>IV3-code</i>	<i>Benaming</i>
	6.1	<i>Samenkracht en burgerparticipatie</i>
	6.2	<i>Wijkteams</i>
	6.3	<i>Inkomensregelingen</i>
	6.4	<i>Begeleide participatie</i>
	6.5	<i>Arbeidsparticipatie</i>
	6.6	<i>Maatwerkvoorzieningen (WMO)</i>
	6.71	<i>Maatwerkdienstverlening 18+</i>
	6.72	<i>Maatwerkdienstverlening 18-</i>
	6.81	<i>Geëscaleerde zorg 18+</i>
	6.82	<i>Geëscaleerde zorg 18-</i>
	7.1	<i>Volksgezondheid</i>

IV3 | 6.1 | Samenkracht en burgerparticipatie

Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie.

Maatschappelijk werk en cliëntondersteuning

In 2018 hebben we het vraagstuk over de positionering van het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) verder uitgewerkt. Een van de conclusies was dat er een toename van complexe casussen is. Deze functie is op dit moment niet geborgd. Bij de stichting Maatschappelijk Werk en Welzijn Oosterschelderegio (SMWO) ontbreekt het aan voldoende expertise en financiële middelen om hierin adequaat te faciliteren. Voor het uitvoeren van casemanagement in complexe gezinssituaties (niveau C) is 4,5 fte extra nodig in de Oosterschelderegio. In 2019 compenseren we de extra kosten hiervoor via een subsidievoorziening aan het SMWO.

Cliëntondersteuning is één van de thema's om de verandering in het sociaal domein te realiseren. Vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is extra geld beschikbaar gesteld voor zogeheten Koplopergemeenten. Dat zijn gemeenten die zich extra willen inzetten voor cliëntondersteuning. Zeeland is gekozen als één van deze koplopers. In 2019 stellen we hiervoor een projectplan op in samenwerking met het SWVO en de gemeenten.

Wonen, zorg en welzijn

We stimuleren de mogelijkheden van domotica. We gaan de Woon+++regeling verbreden met domotica en duurzaamheid. Onze vrijwillige Woon+++ adviseurs adviseren jaarlijks gemiddeld 20 huishoudens die tot een subsidieaanvraag leiden. We geven uitvoering aan het actieplan Beter (T)Huis In Borsele. Daarbij geven we voorrang aan projecten zoals Dementievriendelijk Borsele en de Vrijwillige Thuisadministratie. We proberen het beroep op de maatwerkvoorzieningen te beperken door het ontwikkelen en aanbieden van algemene en collectieve voorzieningen. Wonen, Zorg en Welzijn hebben we zo georganiseerd dat mensen met een zorg- en hulpbehoefte zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. We maken mensen al vroeg bewust van het levensloop bestendig wonen.

Statushouders

We voldoen aan de taakstelling die wij vanuit het Rijk opgelegd krijgen. We zetten in op de integratie van statushouders door met onze lokale netwerken eerder aan te sluiten bij de maatschappelijke begeleiding vanuit Vluchtelingenwerk. Daarvoor werken we aan duidelijke regie op de inburgering, vanuit het principe 'één gezin-één plan-één regisseur'. Daarmee anticiperen we op het nieuwe inburgeringssysteem dat in 2021 wordt ingevoerd. Dat legt de regie weer terug bij gemeenten en creëert ruimte voor maatwerk.

In cijfers	24% van het uitkeringsbestand bestaat uit statushouders.
------------	--

Vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning

We ondersteunen op participatie gerichte burgerinitiatieven vanuit ons welzijnswerk in het VrijwilligersHuis. We ondersteunen vrijwilligers en mantelzorg. Onze inwoners hebben zoveel als mogelijk zelf de regie over hun leven. Onze sociaal werkers werken vanuit Borsele Voor Elkaar aan het opbouwen van een stevig sociaal netwerk in de dorpen. Dit is de doorontwikkeling van het project Zorgzame Dorpen. We leggen daarbij de nadruk op het betrekken van vrijwilligers en lokale partners zoals ondernemers, thuiszorgorganisaties, huisartsen, verenigingen en dorpshuizen.

Daarnaast stimuleren we (kwetsbare, eenzame) inwoners om vroeg te werken aan een stevig sociaal netwerk in hun eigen omgeving. We doen dit onder andere door algemene activiteiten aan te bieden vanuit het VrijwilligersHuis en Borsele Beweegt. We bieden ondersteuning aan vrijwilligers en mantelzorgers. We zetten continue in op het werven van vrijwilligers met behulp van Borsele Voor Elkaar.

We stimuleren de projecten die vanuit B2030 door de burgers worden opgestart. Samen met ons VrijwilligersHuis, zorgaanbieder SVRZ en woningcorporatie R&B Wonen geven we inhoudelijk en financieel vorm aan een nieuwe benadering voor de welzijnsactiviteiten. Daarbij haken we aan bij ons project Borsele Met Elkaar waarbij een preventieve aanpak van eenzaamheid en activiteiten voor onze kwetsbare inwoners samenkomen. Dit sluit ook aan bij het landelijke actieprogramma Eén Tegen Eenzaamheid waar we via ons VrijwilligersHuis op inspelen.

IV3 | 6.2 | Wijkteams

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het herkennen van de eigen kracht, het begeleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning en dienstverlening.

Preventie jeugd

Sinds alle jeugdhulp en -zorgtaken onder onze gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen, is preventief jeugdbeleid steeds belangrijker geworden. Het doel van ons beleid is de basis- en preventieve voorzieningen voor jeugd te versterken, zodat kinderen en jongeren zo gezond en veilig mogelijk kunnen opgroeien. Er zullen altijd jeugdigen blijven die hulp nodig hebben. Maar door er eerder bij te zijn, proberen we te voorkomen dat ze in de problemen raken of niet mee kunnen doen. Een belangrijk thema binnen het preventieve jeugdbeleid is 'signalering'. Iedereen signaleert: het sociale netwerk, de school, de kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg, de sportvereniging, de wijkagent, de leerplichtambtenaar, de huisarts en de sociaal werker. Deze medeopvoeders zijn de oren en ogen van de samenleving. Signalering vindt plaats in het preventieve domein. Het heeft betrekking op alle thema's: gezin, school, jeugd en dorp. We gaan daarvoor:

- Investeren in het opzetten van een netwerk om de samenwerking met de huisartsen te verbeteren middels een integrale beoordeling.

- Inzetten op maatschappelijk resultaat door onze zorgpartners bewust te maken van hun signaalfunctie binnen het sociaal domein over de grenzen van hun eigen werkveld.
- Investeren in deze cultuuromslag bij zorgprofessionals en het bewust maken van het belang van samenwerken met de informele zorg (vrijwilligers en mantelzorgers) en andere partners in het Sociaal domein.

Opvoedcoach

Door vroegtijdige inzet van de opvoedcoach voorkomen we dat een groot deel van de casussen wordt doorverwezen naar Intensieve Pedagogische Thuishulp (IPT) of een traject in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Door hun inzet voorkomen we dat niet passende hulpverleningstrajecten worden ingezet. In 2019 bezien we hoe we de inhoud van de functie nog verder kunnen door ontwikkelen. Om de functie nog beter aan te laten sluiten bij de doelstelling van het project zal de samenwerking met de huisartsen en de kinderopvang in de doorontwikkeling verder worden uitgewerkt.

Jeugd- en jongerenwerk & preventieve jeugdzorg

De combinatie van jeugd -en jongerenwerker (JJW-er) met preventietaken en kortdurende hulp slaat goed aan. Onze JJW-er werkt preventief en sluit aan bij de leefwereld van jongeren. Om te voorkomen dat kwetsbare jongeren tussen wal en schip vallen als ze 18 jaar worden, moeten we hen ondersteunen in hun weg naar jongvolwassenheid. Het Rijk en de inspecties wijzen gemeenten op het ontwikkelen van integraal beleid hierop. In het voorjaar 2019 maken we hier een start mee. Bij de uitrol van dit beleid geven we onze JJW-er een belangrijke rol. We doen dit in nauwe samenwerking met ons Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), GR De Bevelanden, het Vrijwilligershuis en zorgaanbieders. Deze doorontwikkeling zal voor een belangrijk deel uitmaken van de nieuwe functie JJW-er.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) & Toegang jeugdhulp

Bij de inrichting van de gemeentelijke toegang voor de jeugdhulp hebben we gekozen voort te bouwen op het al bestaande CJG-loket Borsele. Hiermee vormt het CJG het centraal loket voor zowel preventieve taken als de inzet van jeugdhulp. Het is van belang dat we blijvend investeren in preventie, deskundigheidsbevordering en de bereikbaarheid van de toegang voor de burger vergroten.

- We blijven onze zorgstructuur door ontwikkelen.
- We zetten in op heldere communicatie en vindbaarheid ook digitaal.
- We ontwikkelen diverse activiteiten om de kwaliteit binnen onze toegang te versterken.
- We geven verder vorm aan de transformatie door te investeren in het verschuiven van activiteiten naar het voorveld.

IV3 | 6.3 | Inkomensregeling

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen.

Armoedebeleid

We geven uitvoering aan de kadernota Armoedebeleid 2017-2020 met als doel dat minder inwoners in armoede leven of schulden hebben en dat zij kunnen meedoen aan de samenleving.

- We zetten in op activiteiten ter voorkoming van armoede en schulden.
- We doen dit door vroegsignalering van schulden.
- Ook stimuleren we een actieve leefstijl om een sociaal isolement en ongezonde leefstijl door armoede te voorkomen dan wel te verminderen.
- We werken aan goede verbinding tussen de verschillende levensdomeinen (Wmo, Jeugdhulp, Welzijn, Participatie, Onderwijs).
- We investeren in bewustwording van armoede en het signaleren ervan door onze zorgprofessionals en vrijwilligers.

Vanuit het standpunt dat kinderen niet de dupe ogen worden van de financiële situatie van hun ouders zorgen we voor een volledig kindpakket voor kinderen in armoedegezinnen. We doen dit onder andere door partijen te subsidiëren die zich richten op voorzieningen voor kinderen. De regelingen voor kinderen zijn eenvoudig te vinden via de website van GR de Bevelanden WIZ. Ook organiseren we lokaal activiteiten waardoor kinderen kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Voorbeelden hiervan zijn: Bons (Borsele Na School; laagdrempelige naschoolse activiteiten), de vakantieregeling voor minima, de stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport & Cultuur, de Kledingbank, de Voedselbank en Kinderkamp Borsele.

Ontwikkeling doelgroep Re-integratie

De doelstelling van re-integratie is dat wij mensen aan het werk helpen die daar ondersteuning bij nodig hebben. Meer mensen aan het werk betekent minder uitkeringen en dus minder kosten aan uitkeringen voor de gemeenten. Als meer mensen aan het werk gaan dan heeft dat positieve maatschappelijke effecten.

Wij zetten re-integratie vooral in voor personen met een gemeentelijke uitkering. Daarnaast zetten wij re-integratie in voor de volgende groepen (die deels overlappen):

- Jonggehandicapten met arbeidsvermogen.
- Jongeren zonder startkwalificatie (geen havo- of mbo-2-diploma).
- Personen in het zogeheten doelgroepregister (doelgroep baanafspraken).
- Personen voor wie wij door inzet van re-integratie voorkomen dat ze een uitkering nodig hebben.

Wij werken met de volgende basisvoorzieningen voor re-integratie:

- Inzet van de klantmanagers activering.
- Werkgeversservicepunt (WSP).
- Betho Training en Ontwikkeling (BTO).
- Individuele maatwerktrajecten.

Vanwege de beperkte middelen geven we prioriteit aan de personen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt (trede 3 van de participatieladder en hoger). We geven ook dienstverlening aan degenen voor wie inzet van re-integratie (nog) niet zinvol is. Bij deze groep maken wij de combinatie met Wmo en het onderdeel Zorg. Wij vragen van de uitkeringsgerechtigden om zelf initiatief te nemen om maatschappelijk actief te zijn. Mocht dat niet lukken, dan ondersteunen wij daarbij. In 2019 starten we met het project Een Stapje Fitter. Dit is gericht op de doelgroep uit trede 1-2. Onze leefstijlcoach gaat in samenwerking met de klantmanagers van WIZ in groepsverband intensief aan de slag om de deelnemers letterlijk te activeren.

Workshops

In 2019 gaan wij de huidige werkwijze² wijzigen. Uit de evaluatie van de workshops blijkt onder andere dat we:

- Meer aandacht moeten schenken aan individuele gesprekken.
- Meer persoonlijk contact met de klant moeten hebben.
- Meer moeten inzetten op workshops 'op maat'
- Ons meer moeten richten op de arbeidsmarkt.

² Van juni 2017 tot juni 2018 werkten we met workshops tussen de melding voor een uitkering en de uitkeringsintake. Dit had als doel om mensen die zich melden voor een uitkering in een eerder stadium te activeren richting werk en om deze groep goed te informeren over de rechten en plichten die gelden vanuit de Participatiewet en de dienstverlening op het gebied van armoedebeleid en schulddienstverlening.

Wet bundeling uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (BUIG)

Uit het budget Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten (BUIG) betalen we de algemene bijstand, IOAW³, IOAZ⁴ en de bijstand voor starters in het kader van BBZ⁵.

Op basis van de prognose voor 2019 kunnen wij een tekort verwachten. Het risico bestaat zowel financieel als procentueel in het aantal klanten dat een beroep doet op een uitkering voor levensonderhoud en in de hoogte van de verhaalde bijstand. Wanneer het aantal klanten toeneemt bestaat er kans op (verdere) overschrijding van het budget gebundelde uitkering. In de berekeningssystematiek wordt het bedrag van de verhaalde bijstand in mindering gebracht op het bedrag van de overschrijding van het budget gebundelde uitkering. Wanneer het geraamde bedrag van de verhaalde bijstand niet wordt gehaald, bestaat er kans op (verdere) overschrijding van het budget gebundelde uitkering.

<i>In cijfers</i>	<i>Prognose voor de gebundelde uitkering (BUIG) 2019: € 3.122.000</i>
-------------------	---

Participatiewet /arbeidsvoorziening

Ondanks de positieve ontwikkeling van de werkgelegenheid wordt de uitstroom van de gemeentelijke doelgroep naar betaald werk juist lastiger. Wij hebben te maken met een groot aandeel van arbeidsintensieve doelgroepen, met name de statushouders en de jonggehandicapten met arbeidsvermogen (arbeidsgehandicapten). Daarnaast blijven de arbeidsgehandicapten en ook de statushouders die (deels) aan het werk zijn, begeleiding nodig hebben; het gaat dan om inzet van nazorg, jobcoaching en loonkostensubsidies. Voor alle gemeentelijke doelgroepen geldt dat de trajecten naar werk meer tijd kosten en dus intensiever zijn. Er is vaak sprake van problemen op verschillende leefdomeneinen. Om die reden gaan wij intensief samenwerken met het netwerk rond de klant en de partijen die daarbij betrokken zijn.

Ongeveer 25% van het uitkeringsbestand bestaat uit statushouders. We hebben een jobhunter voor statushouders en twee klantmanagers activering benoemd die zich exclusief richten op de statushouders. Daarvoor werken wij samen met fr taalaanbieders, Vluchtelingenwerk, SMWO, welzijnswerk (VrijwilligersHuis) en de gemeenten. De concrete doelstelling voor 2019 is een daling van het uitkeringsbestand met 2% conform de landelijke verwachting.

<i>In cijfers</i>	<i>Verwachte aantal op 1-1-2019</i>	<i>Verwachte instroom 2019</i>	<i>Verwachte uitstroom 2019</i>	<i>Verwacht aantal 1-1-2020</i>
	218	80	84	214

IV3 | 6.4 | Begeleide participatie

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid.

Beschut Werk

We bieden betaald werk aan de groep die is aangewezen op werk in een beschutte omgeving. Dat doen we via de Betho aan mensen die daarvoor geïndiceerd zijn (via de Betho). Daarvoor hanteren we de gemeentelijke taakstelling als bovengrens.

<i>In cijfers</i>	<i>Onze taakstelling tot en met 2019 bedraagt 5 werkplekken. We hebben 2 plekken gerealiseerd (peildatum 1 oktober 2018). In 2019 hebben we nog tijd om de resterende te verwezenlijken.</i>
-------------------	--

³ IOAW (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers)

⁴ IOAZ (Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen)

⁵ BBZ (Besluit bijstandverlening zelfstandigen)

Baanafspraken en Quotumwet

We geven uitvoering aan de zogeheten baanafspraken. Dat wil zeggen dat we personen met een arbeidshandicap plaatsen in reguliere banen.

De realisatie van de Quotumwet wordt per individuele werkgever gemonitord. Wij geven de afdeling P&O periodiek inzicht geven in de realisatie van de Quotumwet per gemeente (en de GR de Bevelanden). Op dit moment is de stand van zaken dat wij als gemeente voldoen aan de Quotumwet. De realisatie van de baanafspraken komt aan de orde in de arbeidsmarktregio Zeeland. De concrete doelstelling voor Zeeland is om tot en met 2019 in totaal 1.170 extra banen te realiseren, waarvan 822 in de markt en 348 bij de overheid (inclusief onderwijs).

De realisatie van de baanafspraken blijft in Zeeland achter bij de doelstelling. De onvoldoende realisatie is vooral toe te schrijven aan de sector overheid; het is een landelijk beeld dat de overheid achterblijft. Vandaar dat voor de sector overheid de Quotumwet is ingevoerd. Voor het bedrijfsleven blijven de vrijwillige baanafspraken gelden (geen Quotumwet). De Quotumwet geldt voor (overheids)organisaties die 25 of meer medewerkers in dienst hebben. De heffing (boete) bij het niet voldoen aan het quotum bedraagt € 5.000 per niet ingevulde arbeidsplaats van 25,5 uur per week. Het Rijk kan de Quotumwet deactiveren op het moment dat de overheid toch aan de doelstellingen voor de baanafspraken blijkt te voldoen.

IV3 | 6.5 | Arbeidsparticipatie

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen.

Inwoners met een uitkering zijn verplicht om mee te werken aan hun re-integratie. Als zij niet aan deze verplichtingen voldoen, leggen we hen een maatregel op: een korting op de uitkering. Voor de doelgroep jonggehandicapten met arbeidsvermogen hebben we een sluitende aanpak in samenwerking met de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs en het UWV. We begeleiden inwoners naar betaald werk en maatschappelijke participatie waarbij we zo nodig een inkomensvoorziening op basis van de Participatiewet bieden. Jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie geven we de mogelijkheid tot een zogeheten kwalificerend traject (minimaal havo/vwo of mbo-niveau 2). We doen dit in samenwerking met het Regionaal Bureau Leerplicht Oosterschelderegio.

IV3 | 6.6 | Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) maatwerkvoorzieningen

Door materiele en immateriële voorzieningen zijn inwoners met fysieke beperkingen beter in staat om deel te nemen aan de samenleving. We bieden maatwerk door de mogelijkheden in de directe omgeving van de hulpvrager zo goed mogelijk te benutten. We garanderen keuzemogelijkheid, bijvoorbeeld door middel van een Persoonsgebonden Budget (PGB).

Abonnementstarief

Het nieuwe kabinet heeft besloten om per 1 januari 2019 de eigen bijdrage Wmo te veranderen in het zogenoemde abonnementstarief. Iedereen die gebruik maakt van een maatwerkvoorziening Wmo betaalt een vaste eigen bijdrage. Dat komt neer op € 17,50 per 4 weken, ongeacht het inkomen en ongeacht het aantal voorzieningen of de kostprijs van de voorziening. Voorheen werd gekeken naar de hoogte van het inkomen, vermogen en het gebruik.

Hoewel we door het Rijk gecompenseerd worden zal dit niet de te verwachten daling kunnen dekken.

<i>In cijfers</i>	<i>Uitgaande van het cliëntenbestand met een Wmo-maatwerkvoorziening in 2018 dalen de inkomsten uit eigen bijdragen met bijna 170.000 euro (-57%). Hierin hebben we niet de mogelijke aanzuigende werking meegenomen die het abonnementstarief kan hebben op het gebruik van Wmo-maatwerkvoorzieningen.</i>
-------------------	---

IV3 | 6.71 | Maatwerkdienstverlening 18+

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch) die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking.

Wmo-begeleiding

We ontwikkelen een nieuwe bouwstenensystematiek voor de begeleiding en de dagbesteding. De afgelopen jaren, sinds het overdragen van de begeleiding vanuit de AWBZ naar de Wmo is er sprake van een stijging van het aantal maatwerkvoorzieningen en de daarbij behorende kosten. Daarnaast blijkt in de praktijk dat er te weinig variatie in zogenaamde bouwstenen is. Dit heeft te maken met zorgzwaarte en bijbehorende kosten. In de Oosterschelderegio werken we gezamenlijk aan het Actieplan Begeleiding. We kijken naar mogelijkheden om te innoveren. Door innovatieve oplossingen houden we de zorg betaalbaar. We stimuleren de mogelijkheden van domotica en technologie in de zorg. In de regio lopen pilots die we nauwlettend volgen om ook uit te rollen in andere gemeenten. Lokaal investeren we in het opzetten van laagdrempelige ontmoetings- en inloopvoorzieningen voor een brede doelgroep in samenwerking met onze zorgpartners in Borsele.

<i>In cijfers</i>	<i>We voorzien een forse kostenstijging voor het programma Wmo. De begrootte kosten in de Oosterschelderegio voor de Wmo stijgen in 2020 met 4,7 miljoen ten opzichte van de huidige begroting 2019 (gemaakt in januari 2018 dus gebaseerd op de cijfers van de werkelijke kosten tot en met het 3e kwartaal 2017). De begeleidingskosten voor 2019 werden toen begroot op 12,2 mln. De kostenstijgingen worden grotendeels veroorzaakt door een toename van begeleiding. Deze stijging hebben we nog niet verwerkt in de begroting 2019. Voor Borsele gaat het om € 319.500.</i>
-------------------	---

Schuldhulpverlening

Sinds 1 juli 2018 biedt WIZ schulddienstverlening aan voor inwoners van alle vijf Bevelandse gemeenten. Uitgangspunt van schulddienstverlening is in eerste instantie schulden voorkomen en terugdringen door inzet van preventiemiddelen. Verder gaan wij trajecten inzetten met een integrale aanpak waarbij wij niet alleen kijken naar de schulden zelf, maar ook naar de achterliggende oorzaken. De samenwerking met ketenpartners zoals SaBeWa, R&B Wonen, de Stichting Maatschappelijk Werk en Welzijn Oosterschelderegio (SMWO), Leger des Heils is daarbij cruciaal. WIZ geeft hiermee vorm aan de doorontwikkeling van het Borselse project Vroeg Erop Af. Een project gericht op vroegsignalering van huurschulden ter voorkoming van uithuiszettingen. Vanuit het VrijwilligersHuis starten we met 7 vrijwilligers het project Vrijwillige Thuisadministratie. Dit is gericht op ondersteunen van kwetsbare inwoners in hun financiële administratie. Zij helpen met het aanvragen van inkomensvoorzieningen en het aanbrengen van structuur en het zelf op orde brengen van hun financiën.

IV3 | 6.72 | Maatwerkdienstverlening 18-

Tot dit taakveld behoren vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt.

Zorg voor jeugd (algemeen)

In Zeeland werken we onder begeleiding van de Programmamanager Jeugd Zeeland met de zorgaanbieders/-partners nauw samen om de doelstellingen van de transformatie te realiseren. In de afgelopen jaren hebben de Zeeuwse gemeenten een aantal nota's vastgesteld die de basis vormen voor de transformatie in de jeugdhulp in Zeeland. In 2019 zal de Transformatieagenda jeugd Zeeland 2018-2021 leidend zijn voor de acties die worden uitgezet komende periode. Om de zes actielijnen uit de Transformatieagenda Jeugd 2018-2021 vorm te geven, is een keuze gemaakt welke (deel)opdrachten eerst zullen worden opgepakt. Deze (deel)opdrachten vormen gezamenlijk het werkplan 2019 voor de uitvoering van die Transformatieagenda Jeugd.

Transformatiefonds Jeugd

In de 2e helft 2018 heeft het ministerie van VWS een transformatiefonds toegekend aan de regio Zeeland. Voor de Zeeuwse jeugdregio - de 13 Zeeuwse gemeenten - betekent dit een bedrag van € 758.000 voor zowel 2018, 2019 als 2020. Dit bedrag kan extra ingezet worden voor de incidentele kosten van de Zeeuwse transformatie van de jeugdhulp. De opgestelde transformatieagenda en samenwerking binnen de Zeeuwse jeugdregio is verplicht gesteld om aanspraak te kunnen maken op deze middelen.

Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ)

De IJZ heeft een behoorlijke ontwikkeling doorgemaakt in 2017 en 2018. In 2019 creëert IJZ de kaders voor de transformatie van de jeugdhulp in de komende jaren. Verder is de IJZ volop bezig aan de ontwikkeling van de inkoopstrategie voor de jaren 2020-2023. In de voorbereiding en uitwerking van de inkoopstrategie 2020 wordt zeer nauw samengewerkt met de beleidsmedewerkers van de gemeenten en de Programmamanager Jeugd, zodat de inkoopstrategie naadloos aansluit bij de transformatieagenda en daar een krachtige impuls aan geeft middels contractuele, procedurele en financiële afspraken.

Kosten jeugdhulp

We verwachten dat ook in 2019 de kosten voor de jeugdhulp stijgen. Bij gelijkblijvende inzet van jeugdhulp in 2019 t.o.v. 2018 stijgen de kosten gemiddeld met circa 3,64%. Dit is een reguliere indexatie die op alle producten is doorgevoerd op grond van de Overheidsbijdrage in de Arbeidsontwikkeling (OVA). Verder voorzien wij een tariefstijging voor alle Gecertificeerde Instellingen (GI's) in Zeeland, Dit is op basis van het landelijk adviesrapport van Berenschot. In 2018 hebben we een aanvraag ingediend om aanspraak te kunnen maken op het fonds tekorten (de zogeheten stroppenpot). Helaas kwam onze gemeente net niet aan de gestelde drempel: deze bedroeg een tekort van meer dan 20 euro per inwoner. De stroppenpot voor tekorten in het sociaal domein kwam voor ruim 90 procent ten gunste van de grote gemeenten. Of het rijk ook volgend jaar een fonds tekorten in het leven zal roepen is op dit moment nog niet bekend.

Grip op Jeugdhulp (Monitor Jeugd)

Al enkele jaren is de Zeelandscan voor de Zeeuwse gemeenten en de provincie een bron van cijfers en informatie over leefbaarheid en gezondheid. Deze informatie wordt vanuit de GGD Zeeland, ZB|Planbureau en Robuust via online dashboards en een online database verstrekt. Daarnaast levert IJZ elk kwartaal per gemeente een bestuurlijke rapportage van de uitgaven aan jeugdhulp: Zorg In Natura (ZIN). Op dit moment zijn de mogelijkheden van de analyses nog onvoldoende beschikbaar. Tevens mist er een samenhang met andere informatiebronnen waardoor nog een onvoldoende analyse van de data gemaakt kan worden.

Vanuit de transformatieagenda wordt er een opdracht geformuleerd om te kijken of gemeenten ondersteuning kunnen krijgen bij de opzet van een goede monitor waarbij de beschikbare gegevens worden geanalyseerd naar achtergrondkenmerken. De gemeenten krijgen met De Monitor Jeugd zicht op hun vragen zoals:

- Is de inzet en het zorgaanbod passend voor hun inwoners gezien de samenstelling van de populatie?
- Is de inzet effectief en/of efficiënt?
- Zijn de klanten tevreden?
- Zijn de doelen bereikt?

<i>In cijfers</i>	<i>Onze begroting 2019 is gebaseerd op de voorschotnota's van de IJZ. Kijken we naar cijfers in de GGD begroting voor IJZ dan komen deze bijna € 500.000 hoger uit.</i>
-------------------	---

IV3 | 6.81 | Geëscaleerde zorg 18+

Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermdwonenvoorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Inwoners met psychische of psychosociale problemen krijgen daar waar mogelijk ondersteuning en zorg in de eigen omgeving. Met ambulante zorg (begeleid wonen) bieden we inwoners met psychische of psychosociale problemen de mogelijkheid om zo lang mogelijk in de eigen omgeving te kunnen blijven wonen. We pakken lokaal op wat lokaal kan en werken samen op Zeeuws niveau waar nodig. We onderzoeken de mogelijkheden voor beschermd wonen in samenwerking met de woningcoöperatie.

We gaan verder met de uitvoeringsagenda voor Beschermd Wonen. Dit in aanloop naar 2021 wanneer de gelden voor Beschermd Wonen niet langer naar centrumgemeente Vlissingen gaan. In de vorm van proeftuinen onderzoeken we andere manieren van bekostiging en toegang tot Beschermd Wonen. Dit doen we onder andere in samenwerking met de Zorgaanbieders. Ook kijken we naar preventieve en innovatieve mogelijkheden. We trekken hierin Zeeuwsbreed op. De Oosterschelderegio is verantwoordelijk voor de proeftuin Preventie en Toegang. Ook gaan we in 2019 het huisvestingsvraagstuk verder uitwerken.

De toegang Wmo van afdeling WIZ heeft een belangrijke taak in de leeromgeving in het kader van de Proeftuin Toegang Beschermd Wonen in de Oosterschelderegio. De essentie van de nieuwe toegangsstructuur is dat gemeenten los van de verzilveringsvorm (ZIN of PGB) meer worden betrokken bij de toegang. Voor de vijf Bevelandse gemeenten betekent dit dat de klantmanagers zorg van het Wmo-loket een belangrijke partij zijn in het toegangsproces. In het kader van de leeromgeving proeftuin toegang zullen zij ook samen met zorgaanbieders op huisbezoek gaan om een indicatie te stellen.

IV3 | 6.82 | Geëscaleerde zorg 18-

Tot dit taakveld behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven.

Voor de uitvoering van deze maatregelen zijn alleen de GI's bevoegd. Gemeenten en jeugdzorgregio's hebben de plicht ervoor te zorgen dat er altijd jeugdbescherming en jeugdreclassering beschikbaar is.

18- / 18+

In de ondersteuning van jongvolwassenen (18-23 jaar) met complexe problemen op meerdere levensgebieden zijn verschillende wetten betrokken: de Wmo, de Participatiewet en in een aantal gevallen de Jeugdwet. Dit maakt de organisatie van de juiste ondersteuning en integrale aanpak lastig. Deze conclusie kwam ook naar voren in de inventarisatie die het Leger des Heils heeft uitgevoerd naar de problematiek van jongvolwassenen in de Oosterschelderegio. In 2019 willen wij dit gaan verbeteren. Daarnaast blijft een soepele overgang van ondersteuning vanuit de Jeugdwet naar de Wmo, voor jongeren die 18 jaar worden, een punt van aandacht.

Wachlijsten

Medio april 2018 hebben wij u op de hoogte gebracht over de knelpunten rondom de wachtlijsten in de jeugdhulp. Er zijn toen diverse acties opgesteld (werkgroep wachtlijsten, pilot arbeidsmarkt, opzet expertteam, verbeterplan Intervence, voorstel aanpassing tarieven) maar helaas hebben deze nog niet geleid tot concrete veranderingen. De afgelopen maanden zijn diverse gesprekken op bestuurlijk niveau gevoerd. Het uitgangspunt is en blijft dat er continuïteit van zorg aan onze kwetsbare inwoners geboden moet worden. Voor de lange termijn richten we ons op duurzame beschikbaarheid van de GI-functionaliteit. Hiertoe hebben de Zeeuwse gemeenten opdracht verstrekt aan bureau Van Montfoort om diepgaand onderzoek te verrichten en advies uit te brengen over de continuïteit en kwaliteit van GI-taken, de financiering hiervan en de sturingsmogelijkheden van de gemeenten.

Veilig Thuis

De samenwerking tussen Veilig Thuis en de lokale zorgstructuur blijft zich ook de komende periode verder ontwikkelen. In 2019 geven we uitwerking aan een nieuwe regiovisie. Binnen deze regiovisie wordt speciale aandacht gegeven aan de nieuwe taken die Veilig Thuis krijgt door het aanscherpen van de Wet meldcode Kindermishandeling & Huiselijk Geweld en het vormen van een multidisciplinair overleg (MDA++). In 2019 zullen wij hiervoor een verplichte beleidsnotitie opstellen.

IV3 | 7.1 | Volksgezondheid

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

GGD Zeeland

De uitvoering van alle werkzaamheden van de GGD krijgt vorm binnen het totaalprogramma Publieke Gezondheid. Dit gebeurt binnen het door het bestuur geformuleerde financiële kader voor 2019. Onze inzet is dat professionals zo veel als mogelijk lokaal de aansluiting zoeken en preventief werken. Samen met de GGD kijken we hoe we dit in 2019 verder kunnen uitrollen zodat er een nog betere aansluiting plaatsvindt binnen onze lokale toegang.

Verwijsindex Zeeland

We vinden het van belang om naast een wettelijk verplicht signaleringsinstrument voor de jeugd (tot 23) ook een instrument te hebben voor volwassenen en verwarde personen (GGZ). Voorlopig is bestuurlijk besloten de Verwijsindex Regio Zeeland (VIRZ) niet te verbreden naar 0-100 als signaleringsinstrument voor zorg en veiligheid. We zullen de komende 2 jaar diverse acties in gang zetten om het gebruik van de huidige verwijsindex te optimaliseren.

Gezondheidsbeleid

We bedden de lokale paragraaf gezondheidsbeleid in, in de nog op te stellen Integrale Lokale Kadernota Sociaal Domein. Daarin krijgen zowel het gezondheidsbeleid, de jeugdwet, de Wmo als de aansluiting op de Participatiewet een plek. Daar waar mogelijk zullen we relaties leggen met de actiepunten zoals benoemd in het Nationaal Preventieakkoord Gezondheid.

3. FINANCIEEL

3.1 Reserve Sociaal Domein

Vanuit de wet zijn gemeenten verplicht indien nodig zorg te leveren. We kunnen niet zeggen dat een inwoner geen zorg meer krijgt omdat het rijksbudget niet toereikend is. We hebben immers een zorgplicht. Hiervoor is de reserve Sociaal Domein in het leven geroepen. Jeugdhulp fluctueert soms flink. Dat betekent dat we het aantal en de complexiteit van de casussen niet van tevoren kunnen inschatten. Hiervoor is een aanzienlijke reserve nodig. We hebben een reserve Sociaal Domein om excessen op te vangen. U hebt deze gemaximaliseerd tot 2 miljoen euro. Dat is ook het bedrag van de boekwaarde op 31 december 2017.

3.2 Voorbehoud

Hieronder een overzicht van welke kostenstijgingen we verwachten in de komende jaren en in hoeverre we deze hebben opgenomen in de nieuwe begroting sociaal domein.

<i>Onderwerp</i>	<i>Bedrag/percentage</i>	<i>Wanneer?</i>	<i>Structureel/incidenteel</i>	<i>Opgenomen</i>
<i>Begeleiding ziekteverzuim MBO-ers tot 18 jaar GGD</i>	<i>€ 100.000 (Zeeland)</i>	<i>2019</i>	<i>Structureel</i>	<i>Ja</i>
<i>Landelijke tariefaanpassingen GI's (= zwaardere jeugdzorg) en vervoer jeugdhulp. Is in pfh overleg geweest. 3,64% indexatie</i>	<i>€ 357.000 (Zeeland) vervoer € 13.000 (Borsele)</i>	<i>m.i.v. 2019 e.v. jaren</i>	<i>Structureel</i>	<i>Ja</i>
<i>Mededeling directeur GGD rekening gehouden moet worden met een financieel tekort voor 2019 vanwege de verhoging van de pensioenpremies en cao-verhogingen.</i>	<i>€ 500.000 (Zeeland)</i>	<i>2019</i>	<i>Structureel</i>	<i>Nee</i>
<i>Salarisstijgingen en toename gebruik Wmo begeleiding</i>	<i>€ 319.500 (Borsele)</i>	<i>2019 e.v. jaren</i>	<i>Structureel</i>	<i>Nee</i>
<i>Aansluiting begroting GGD voor onderdeel IJZ</i>	<i>€ 500.000</i>	<i>2019</i>	<i>Structureel</i>	<i>Nee</i>

3.3 Financieel overzicht

Iv3	Omschrijving	Nieuw begroot 2019	Begroot 2019	Vershil begroot versus voorstel 2019
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 1.380.441,37	€ 1.210.117,84	€ (170.323,53)
6.2	Wijkteams (PG 05503700)	€ 1.038.584,40	€ 1.044.765,39	€ 6.180,99
6.3	Inkomensregelingen	€ 4.268.993,13	€ 4.268.993,13	€ -
6.4	Begeleide participatie	€ 1.382.379,19	€ 1.382.379,19	€ -
6.5	Arbeidsparticipatie	€ 493.492,43	€ 493.492,43	€ -
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ 279.236,00	€ 936.369,00	€ 657.133,00
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	€ 3.489.766,92	€ 3.603.445,60	€ 113.678,68
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	€ 3.882.876,94	€ 2.226.596,43	€ (1.656.280,51)
6.81	Geëscaleerde zorg18+	€ 114.933,00	€ 141.408,13	€ 26.475,13
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	€ 661.740,00	€ 1.148.585,00	€ 486.845,00
7.1	Gezondheidszorg	€ 1.105.388,48	€ 1.077.515,28	€ (27.873,20)
BATEN	BATEN	€ (14.120.796,00)	€ (14.120.796,00)	€ -
	LASTEN	€ 18.097.831,86	€ 17.533.667,42	€ (564.164,44)
	SALDO	€ 3.977.035,86	€ 3.412.871,42	€ (564.164,44)